

NVE

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 11.11.2025

Vår ref.: 202521111-1 Oppgi ved kontakt

Dykkar ref.:

Varsel om vedtak om innkalling til konsesjonsbehandling for Hellandsfossen kraftverk i Modalen kommune

Kraftverka og reguleringane i Modalselva påverkar miljøforholda i elva, irekna livsvilkåra og vandringsmoglegheitene for laks og sjøaure. For å sikre ei heilskapleg forvaltning av naturverdiane i vassdraget meiner Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE) at det vil vere hensiktsmessig å kalle inn Hellandsfossen kraftverk til konsesjonsbehandling.

NVE opna den 19.12.2019 vilkårsrevisjon for Steinslands-/Modalsvassdraget (NVE referansenummer 201914739). Vilårsrevisjonen omfattar alle gjeve konsesjonar i vassdraget, og hovudformålet er å betre miljø- og naturforholda ved å mildne ulemper og negative verknader ved utbyggingane. Revisjonsdokumentet vart sendt på høyring i juli 2021, og i samband med dette påpeika FNF Hordaland (01.02.2022) og Miljødirektoratet (14.02.2022) den negative påverkinga Hellandsfossen kraftverk har for nedvandrande fisk. Dei viste til manglande sperregitter ved kraftverksinntaket, og at det i periodar er for lite vatn i fisketrappa til at denne fungerer i tråd med intensjonen. Dei meinte derfor det var naudsynt å sjå Hellandsfossen kraftverk i samanheng med vilkårsrevisjonen, og oppmoda om at dette ble kalla inn til konsesjonsbehandling.

Energidepartementets [retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragsreguleringar](#) viser til at innkalling etter vrl. § 66 kan vere aktuelt for å sikre gode heilskapsløysingar der delar av utnyttinga av vassdraget ikkje omfattast av reguleringskonsesjon med revisjonstilgang (punkt 4.2 og 8.2). Ei slik samordning gir grunnlag for å vurdere den samla påverkinga til reguleringane på vassdraget. Dette føreset at også dei konsesjonslause anlegga blir kalla inn til behandling, slik at alle inngrep og reguleringar i vassdraget kan vurderast i samanheng.

Hellandsfossen kraftverk er eit konsesjonsfritt anlegg og det er derfor ikkje knytt konsesjonsvilkår til drifta av dette. Dersom det skal kunne setjast slike vilkår må tiltaket konsesjonsbehandlast. I særlege tilfelle, og berre der det ligg sterke miljøomsyn føre, kan NVE ved enkeltvedtak bestemme at eldre vassdragstiltak må ha konsesjon jf. vassressurslova § 66. NVE vil vurdere om Hellandsfossen kraftverk skal kallast inn til konsesjonsbehandling etter vassressurslova § 66, tredje ledd.

Kraftverket ligg mellom vassførekomstane 064-388-R (Moelva nedstraums inntak Hellandsfossen kraftverk) og 064-390-R (Moelva inntak Hellandsfoss kraftverk - inntak Hellandsfossen kraftverk). Desse er registrerte som sterkt modifiserte vassførekomstar, med påverknadseffekten *endra*

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat

habitat som følge av hydrologiske endringer. Vassførekomstane er ifølgje Vann-Nett også påverka av mellom anna forsureing, lakselus og forsøpling (plast frå jordbruket). Miljøtilstanden i vassførekomstane er vurdert som *moderat økologisk potensial*.

Regional plan for vassforvaltning for Vestland vassregion (2022–2027), godkjent av Klima- og miljødepartementet 31.10.2022, har vedteke miljømålet *godt økologisk potensial* for desse førekomstane (tabell 1). Miljømålet for sterkt modifiserte vassførekomstar blir fastsette på grunnlag av ei vurdering av kva for mildnande tiltak som er realistiske å gjennomføre i vassførekomsten. For vassførekomsten nedstraums Hellandsfossen kan miljømålet medføre ein reduksjon i kraftproduksjon, jf. vedlegg 2 i vassforvaltningsplanen.

Tabell 1. Aktuelle vassførekomstar i Moelva som er lista opp i vedlegg 2 og 3 i regional plan for vassforvaltning for Vestland vassregion 2022-2027. Vedlegg 2-strekningar har miljømål som kan medføre reduksjon i kraftproduksjon. Vedlegg 3-strekningar har miljømål som kan medføre andre tiltak i vasskraftsektoren. **SMVF**: sterkt modifisert vassførekomst, **MØP**: moderat økologisk potensial, **GØP**: godt økologisk potensial

Vassføre- komst ID	Vassførekomstnamn	Naturleg /SMVF	Økologisk tilstand/potensial	Miljømål	Frist for målopp- nåing
064-388-R	Moelva nedstrøms inntak Hellandsfossen kraftverk	SMVF	MØP	GØP	2033, vedlegg 2
064-390-R	Moelva inntak Hellandsfoss kraftverk - inntak Hellandsfossen kraftverk	SMVF	MØP	GØP	2033, vedlegg 3

Sidan 2014 er det lagt ned eit betydeleg arbeid for å betra tilhøva for laks og sjøaure i Modalselva. Målet er å etablere ein sjølvreproduserande laksebestand, og å forbetra høva for anadrom fisk i vassdraget. Modalselva er ikkje klassifisert som eit nasjonalt laksevassdrag, men har utløp i Mofjorden som er ein nasjonal laksefjord (del av *Fjordane ved Osterøy*). Lakserregisteret oppgjer at bestandstilstanden for laks og sjøaure er høvesvis svært dårleg/dårleg og dårleg, og identifiserer mellom anna vasskraftregulering som ein negativ påverknadsfaktor. Trygg opp- og nedvandring for anadrom fisk er derfor ei sentral problemstilling for vilkårsrevisjonen, og blant tiltaka som kan bidra til forbetra miljøtilstand i vassdraget. Undersøkingar¹ viser at inntil 60 % av smolten som vandrar over Hellandsfossen døyr. Det forventast svært høg dødelegheit for smolt og større fisk som vandrar inn i kraftverkstunnelen til Hellandsfossen kraftverk. Det er foreslått ei rekkje ulike grep for å sikre trygg opp- og nedvandring via fisketrappa, løysingar som også kan gjere det nødvendig med tiltak i og ved inntaket og utløpet til Hellandsfossen kraftverk.

NVE viser til [Nasjonale føringar for regulerte vassdrag](#) (datert 24.01.2014 og ført vidare 19.03.2019), der det blir presisert at miljømål etter vassforskrifta kan kvalifisera som «særleg tilfelle» etter vrl. §

¹ NORCE LFI rapport nr. 527, *Modalselva, Ei kunnskapsoppsumming 2024*

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

66. Levevilkåra for sjøaure og laks i Modalselva karakteriserer etter NVEs vurdering også som eit særleg tilfelle. NVE vurderer at det er viktig å sjå påverkingane og tiltaka i vassdraget i samanheng for å betra forholda for anadrom fisk. Ein konsesjon gir forvaltninga heimel til å setja miljøforbetrande vilkår, og til å følgja opp tiltak med godkjenning av detaljerte planar, mm.

Dette brevet er å betrakta som eit varsel om innkalling til konsesjonsbehandling, jf. forvaltningslova § 16. Dei kan uttala dykk til varselet innan 03.12.2025. Om dei vil korrigera eller supplera faktiske opplysningar i saka, er det viktig at me får dette før fristen går ut. Om ikkje vil me behandla saka ut frå dei opplysningane som ligg føre.

Me ber om at uttalen blir send e-postadressa vår nve@nve.no med saksnummer 202521111 inkludert i emnefeltet. Frist for å senda uttale er: **03.12.2025**.

Med helsing

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Håkon Berg Sundet
fagleder

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakarliste:

MODALEN KRAFTLAG SA
MK KRAFT AS